

ViS – Vård i Samverkan

Kommun(er): Länets samtliga kommuner
Region Uppsala: Nära vård och hälsa

Fastställt av: TL HSVO genom Redaktionsrådet ViS

Datum:2020-11-13

Covid 19 - Provtagningsenhet vid NVH för patient och personal

Innehåll

Bakgrund	2
Syfte	2
Omfattning	2
Tillgänglighet vardagar	2
Ansvar	2
Genomförande	3
Rutin för provtagning vardagar	3
Patienter	3
Personal	4
Rutin för provtagning helgdag	4
Patient	4
Personal	4
Transport av patientprover som inte tagits av Provtagningsenheten	5
Vardagar	5
Helger	5
Provtagning som del av smittspårning	5
Relaterade dokument	5
Dokumenthistorik	5
Bilaga 1 Instruktion till personal vid provtagning av patient med misstänkt covid-19	8
Bilaga 2 Provtagning av personal vid misstanke om covid-19	9

Bakgrund

Provtagningsenheten vid Nära vård och hälsa (NVH) startade upp under våren 2020 på uppdrag av Regional särskild sjukvårdsledning, RSSL, utifrån rådande coronapandemi.

Covid-19 räknas enligt [Smittskyddslagen \(2004:68\)](#) SmL, som en samhällsfarlig sjukdom. Regionen har ett ansvar att genomföra klinisk smittspårning enligt riktlinjer från Vårdhygien. Hur detta görs beskrivs i bilaga 4.

Dokumentet handläggs som ett ViS-dokument¹ och granskas medicinskt av ansvariga vid NVH i samarbete med smittskydd.

Syfte

Att underlätta samarbetet kring provtagning av patienter med misstänkt Covid-19 som har pågående kommunala vård och omsorgsinsatser.

Att genomföra provtagning på ett strukturerat sätt i syfte att minska smittspridning och underlätta materialdistribution.

Att tydliggöra hur vård och omsorgspersonal kan ta PCR-prov vid symtom.

Att beskriva arbetsflödet avseende provtagning som del av smittspårning.

Omfattning

Provtagning av patienter utanför slutenvård i Uppsala län med kommunal vård och omsorg oavsett boendeform.

Provtagning av personal inom vård och omsorg.

Provtagning i smittspårningssyfte som utgår från patienter och personal med Covid-19 inom kommunal vård och omsorg.

Tillgänglighet vardagar

Provtagningsenheten har telefontid, vardagar på telefonnummer **018-617 35 65** mellan 08.00 – 11.30 och 13.00 – 15.45 för inkommande samtal, i övrigt gäller rutin för helgdag.

Patientens provsvar rings ut måndag – fredag 08.15 – 16.30, i övrigt gäller rutin för helgdag.

Ansvar

Verksamhetsområdeschef vid NVH ansvarig för *arbetsgrupp provtagning*², ansvarar för Provtagningsenhetens rutiner och personal. Övriga funktioner ansvarar enligt följande:

¹ [Vård i Samverkan - ViS](#)

² Särskild arbetsgrupp som tillsatts av ledningens styrgrupp Covid-19, under pandemin.

Provtagningsenhetens läkare

- Beställer proverna i Cosmic
- Meddela positivt eller negativ svar på patient till kommunal sjuksköterska
- Fullgöra ansvar som behandlande läkare enligt smittskyddslagen (SML).

Provtagningsteam

- Utföra provtagning på patienter och personal enligt gällande instruktion för covid-19
- Instruerar i provtagningsteknik vid PCR-provtagning på omsorgsboenden

Sjuksköterska i kommunal hemsjukvård

- Kontakta Provtagningsenheten vid behov av PCR-provtagning (patient)
- Utföra provtagning vid ordination enligt rutin
- Förmedla provsvar till ansvarig patientansvarig läkare

Patientansvarig läkare

- Har medicinskt ansvar för bedömning av symptom
- Beslut om smittfrihet
- Upprätta medicinsk vårdplan i förekommande fall

Chefer inom omsorg där brukare inte har kommunal hemsjukvård

- Vardagar kontaktas patientens läkare/vårdcentral vid misstanke om covidsmitta

Genomförande

Vid misstanke om covid-19 ska patient/brukare få stöd i att beakta fysisk distansering och om möjligt vårdas avskilt i väntan på provsvar. Kohortvård ska bedrivas så långt det är möjligt vid bekräftade fall enligt [Hygienrutiner inom kommunal vård i Uppsala län](#).

Rutiner för hur provtagning ska genomföras säkert finns i *Instruktion till personal vid provtagning av patient med misstänkt Covid-19*, (Bilaga 1).

Den läkare som beställer provet ansvarar enligt SML för smittskyddsanmälan samt att informera muntligen och skriftligen ([Smittskyddsbladet](#)) om förhållningsregler. Smittspårning ska ske enligt Vårdhygiens anvisning, [Covid-19 – smittspårning i vården](#).

Rutin för provtagning vardagar

Patienter

Då patienter med hemsjukvård i särskilt och ordinärt boende uppvisar symptom kontaktar ansvarig sjuksköterska patientens läkare för medicinsk bedömning. Vid lindriga symptom kan Provtagningsenheten kontaktas direkt. Hur och när provet tas bestäms i samråd mellan sjuksköterska och Provtagningsenheten. Utgångsläget är att personal i vård och omsorg som utbildats i NPH-provtagning tar provet men Provtagningsenheten kan hjälpa till vid svår personalbrist. Provtagningsenheten kan också komma till boendet och instruera personal att utföra provtagningen.

Provtagningsenheten meddelar provsvar till sjuksköterska som därefter informerar patientens läkare.

För dem med socialtjänstinsatser/boende utan hemsjukvård kontaktas³ brukarens vårdcentral av ansvarig chef/av chefen utsedd person som meddelar telefonnummer för provsvar alternativt via fristående meddelande i Prator.

Vid lindriga symptom där frågeställning är vilka omvårdnadsrutiner som ska användas, kan Provtagningsenheten konsulteras i hur själva provtagningen ska genomföras. Om brukaren har kraftiga symptom eller av medicinska skäl tillhör en högriskgrupp måste en ansvarig vårdgivare kopplas in. Denne utför då provtagning som led i medicinsk bedömning.

Vid fortsatt misstanke om covid-19 och två negativa provsvar bör patientansvarig läkare bedöma tillståndet.

Dessa uppgifter behövs vid kontakt med Provtagningsenheten

- Personuppgifter
- Datum för symtomdebut
- Namn på boendet/enhet
- Adress och eventuell portkod samt telefonnummer till boendet/enhet
- Telefonnummer till sjuksköterska för provsvar (dag och jourtid)

Personal

För att säkerställa att vård och omsorgspersonal inte trängs undan av allmänheten finns ett separat provtagningsspår med märkning av prover så att de prioriteras på mikrobiologen.

Provtagning av vård och omsorgspersonal vid symptom på covid 19 görs via 1177.se – enligt bilaga 2.

Rutin för provtagning helgdag

Patient

Provtagningsenheten kan inte hjälpa till med provtagning helgdagar. Vid misstanke om covid-19 hos patient i kommunal vård och omsorg beställer Provtagningsenhetens läkare proverna i Cosmic. Om boende inte kan ta prover själva får provtagning anstå till efter helgen, då boendet kontaktar Provtagningsenheten. Provsvar avseende patienter meddelas av Provtagningsenhetens läkare till jour-sjuksköterska mellan 08.00-12.00, oavsett om svaret är positivt eller negativ. För kontakt med provtagningsenhetens läkare ring 018-617 35 65.

Etikett och provtagningsmaterial hämtas på jourmottagningen i Enköping, Tierp och Östhammar eller på Provtagningsenheten, Kungsgårdets vårdcentrum, hus G mellan 08.00-12.00. Provtransport kan användas om inga andra möjligheter finns.

Personal

Provtagningsenheten erbjuder personalprovtagning på helgdagar vid Kungsgårdets vårdcentrum i Uppsala mellan kl 08.30-12.00 samt vid Enköpings husläkarcentrum mellan 10.00-15.00. I bilaga 2 finns instruktioner för att beställa provtagning.

³ [Fristående meddelande i prator](#) kan användas som alternativ för säker kommunikation med vårdcentralen

Transport av patientprover som inte tagits av Provtagningsenheten

Vardagar

När provet är taget levereras det till Mikrobiologen med ordinarie transport från vårdcentral alternativt direkt till Mikrobiologen, Dag Hammarsköldsväg 38, plan 4 Hubben med hjälp av provtransport. Mikrobiologen har öppet vardagar fram till kl 16.30. Övrig tid ska proverna lämnas i provskåp vid Klinisk kemi ing 61, Akademiska sjukhuset.

Om inte provet kan transporteras med ordinarie transport ska provtransport beställas av den som tagit provet. Bokning sker vardagar 07.00-16.00 via Region Uppsalas ordercentral 018-611 90 00 och uppge ansvarsnummer46301.

Helger

Helger lämnas proverna i provskåp vid Klinisk kemi ing 61, Akademiska sjukhuset.

Bokning av provtransport helgdag sker via Taxi Kurir 018-66 90 90

Uppge kundnummer 12104 samt referensnummer HH4630101

Provtagning som del av smittspårning

PCR-provtagning kan vara del av en strukturerad smittspårning kring bekräftad covid-19 smitta inom kommunal vård och omsorg. Det är ansvarig läkare som beslutar om smittspårning ska göras, men kan sedan delegera arbetsuppgifterna. För provtagning i smittspårningssyfte kontaktas Vårdhygien.

Smittspårning inom kommunal vård och omsorg följer den riktlinje som Vårdhygien tagit fram, [Covid-19 – smittspårning i vården](#).

Relaterade dokument

[Covid 19 - Provtagning i öppenvård, PCR och serologi](#)

[Covid-19 - Vägledning om bedömning av smittfrihet.](#)

[Covid-19 – Vårdhygieniska aspekter](#)

[Covid-19, provtagning av personal Region Uppsala och Uppsala län](#)

[Covid-19 – smittspårning i vården](#)

[Covid-19 - visir vid ansiktsnära vård av riskgrupper, rekommendation](#)

[Smittskyddsbladet](#)

[Hygienrutiner inom kommunal vård i Uppsala län](#)

Dokumenthistorik

2020-04-03 Dokumentet har uppdaterats med förtydligande med instruktion om provtagningsförfarande i länkad rutin samt förfarande helgdag och hur provtransport ska beställas.

2020-04-09 Förtydligande avseende provtagningsindikation, ansvarsfördelning vid provtagning samt beställande läkares ansvar vid positivt prov.

2020-04-17 Uppdatering av att symtom är indikation för provtagning och indexfall har tagits bort. Redaktionell justering av text samt förändring av ansvarsnummer vid beställning av provtransport vardag.

2020-04-29 Till följd av att dokumentet avser samverkan med kommunerna i Uppsala län hanteras det från och med nu som ett VIS-dokument och ersätter tidigare dokument *Covid-19 - Provtagningsindikationer i samverkan* och *Provtagning av patient med misstänkt Covid 19 - rutin för samverkan*. Dokumentet har synpunktshanterat av MAS/MAR i samarbete med Covid-19 arbetsgrupp SÄBO/hemsjukvård/beredskapsjour och smittskydd. Provtagningsenhetens uppdrag har beskrivits och omfattning samt ansvarsförhållande avseende provtagning av patienter och personal med misstänkt Covid – 19 i kommunal vård och omsorg, NVH och samlad primärvård. Indikationer för provtagning och en andra provtagning av patient med kvarstående symtom har förtydligats.

2020-05-06 Redaktionellt justerad avseende smittspårning utifrån länk till Vårdhygien.

2020-05-08 Förtydligande av samarbete och tider för kontakt och provsvar har justerats

2020-05-20 Förtydligat länkar och redaktionellt förbättrat text samt tillagt bilaga 2 om 1177 e-tjänst och bilaga 3 om information till personal. Vikten av att sjuksköterska ska ha kontakt med patientens ansvariga läkare i samband med provtagning samt dennes ansvar har tydliggjorts. Provtagning av personal har utökats och omfattar nu även räddningstjänst och polis. Möjlighet att anmäla behov av provtagning för personal via 1177 e-tjänster, beredskapsjour har tillgängliggjorts.

2020-05-29 Redaktionellt förbättrad och uppdaterad för att följa Folkhälsomyndighetens och Smittskydd i Uppsalas indikationer, prioriteringar och rekommendationer samt tillagt kapitel om provtagning av personal under helgdag.

2020-06-05 Justering av telefontid samt ny länk till smittskyddsbladet. Förtydligande under *omfattning* om att det i enlighet med nationella anvisningar kan bli en lokal fördröjning innan full provtagningskapacitet uppnås.

2020-06-17 Prioritetsgrupp 2-4 utgår från den regionala provtagningsstrategin. Provtagning av personal omfattas därför inte längre av detta samverkansdokument, med undantag för provtagning av personal på helgdagar och i smittspårningssyfte. Provtagningsenheten vid Enköping har tagits bort eftersom den numera ingår i Uppsalas Provtagningsenhet sedan 2020-06-15. Detaljerad information om samverkan kring smittspårning har lagts till. Dokumentet har uppdaterats av Provtagningsenheten och förtydligats utifrån ett samverkansperspektiv, tillgänglighet, ansvar och handläggning av provsvar.

2020-06-23 Förtydligande av provtagning avseende personal i vård och omsorg och smittspårningsflöde.

2020-08-27 Beredskapsjour SÄBO-telefon upphör 2020-09-01. Med anledning av att det återgår till ordinarie rutin (som innan pandemin) har dokumentet justerats.

2020-10-12 Redaktionell justering samt justering av tider och tillgänglighet avseende provsvar för patienter vardagar och personalprovtagning helgdagar (vid Kungsgårdets vårdcentrum).

2020-11-05 Beredskapsjouren har tagits bort, bakgrund, syfte och ansvar har anpassats, kohortvård har tagits bort vid misstanke om covid och bilaga 2 justerats. Till följd av nya laboratorierutiner har även bilaga 1 justerats. Provtagningspinnen får inte vara kvar i provröret och ska efter hantering kasseras som riskavfall. Bilaga 3 har tagits bort samt bilaga 4 då Vårdhygien handlägger smittspårningen.

2020-11-13 Provtagningspinnen vid PCR-provtagning skall ej hanteras som riskavfall utan kasseras som vanligt sopavfall.

Bilaga 1 Instruktion till personal vid provtagning av patient med misstänkt covid-19

Basala hygien och klädrutiner gäller i grunden. Vid frågor gällande vårdhygien kontakta dem på direkttelefon: 018-611 39 02 (helgfria vardagar 8-16) eller vardhygien@akademiska.se

Ta med:

Kortärmad arbetsdräkt (omklädd)

Skyddshandskar

Förkläde

Munskydd/visir/skyddsglasögon eller heltäckande visir.

Provtagningsmaterial (1 rör och 1 pinne) och etiketter hämtas enligt Provtagningsenhetens anvisning.

Kartong för proverna + kyld kylklamp

Soppåse

Handsprit

YT-desinfektionsmedel med rengörande effekt

Flytande tvål (används synlig smuts på händerna)

Pappers tork för händerna

Provtagning

Den som tar provet tar på sig personlig skyddsutrustning.

Avstånd > 2 m från patienten ingen skyddsutrustning. (ifall ni är två inne hos patienten)

Personlig skyddsutrustning vid provtagning:

Patientprovtagning på patient på SÄBO eller i hemsjukvård

- Långärmad arbetsdräkt
- Skyddshandskar - vanliga undersökningshandskar
- Engångs plastförkläde - utan ärm
- Munskydd (klass II eller klass IIR) + visir (halvvisir räcker) eller skyddsglasögon
- eller heltäckande visir (inget munskydd behövs då)

All personlig utrustning och avfall slängs i vanligt konventionellt avfall.

Provtagningspinnen får EJ vara kvar i provröret. Efter provtagning rör runt i röret i 15 sekunder. Ta bort pinnen och förslut därefter röret.

Provtagningsanvisningar

Se labbets hemsida, alltid uppdaterad.

Bilaga 2 Provtagning av personal vid misstanke om covid-19

Ett formulär tagits fram på 1177 Vårdguidens e-tjänster där personen själv fyller i sina symtom. För att logga in på 1177 Vårdguiden behövs e-legitimation.

Medarbetare som inte kan använda 1177

För de som inte kan använda 1177 e-tjänster går det att ringa 018-617 35 64 vardagar 08.15-16.00. Det är då viktigt att uppge att du är vård och omsorgspersonal så att provhanteringen går snabbare.

Mer information

Om du inte har inloggning på 1177.se kan du enkelt aktivera ditt konto. Det enda som krävs är e-legitimation. Läs mer om hur du loggar in på 1177 Vårdguidens e-tjänster på www.1177.se eller ring supporten på telefon 0770-72 00 00, alla dagar klockan 06.00-22.00

